

КОНЯРСТВО

УДК 636.15.082.32

DOI: <https://doi.org/10.33694/978-966-1550-33-8-2021-0-0-119-121>

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗВЕДЕННЯ КОНЕЙ НОВООЛЕКСАНДРІВСЬКОЇ ВАГОВОЗНОЇ ПОРОДИ В УМОВАХ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

О. М. Соболев, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Херсонський державний аграрно-економічний університет
вул. Стрітенська, 23, м. Херсон, 73006, Україна
e-mail: sobolalex1986@gmail.com

В умовах ринкових відносин кожне підприємство виступає як самостійний суб'єкт господарювання і підвищення ефективності є основною проблемою, від вирішення якої залежить його існування і розвиток. Суб'єкти племінної роботи в галузі конярства мають специфічні показники економічної ефективності, аналіз яких свідчить, що племінні конярські господарства України зазнають великих збитків від ведення галузі конярства. Одним з основних чинників такого стану є дуже низький попит на племінну продукцію конярства в Україні, що призвело до скорочення чисельності поголів'я, рівня відтворення, виходу лоша́т. За результатами досліджень С.Г. Турчіної, діловий вихід молодняка з 50 до 90 голів на 100 конематок дає можливість збільшити реалізацію коней на 68-77%, сприяє зростанню поголів'я табуна на 42% та скороченню собівартості лоша́т на 44%.

Ф. М. Батчаєва вважає, що зниження потреби в племінному матеріалі для поліпшення масового кінського поголів'я і комплектування іподромів і спортивно-дозвільних організацій викликало скорочення чисельності маточного поголів'я в племінних господарствах, скоротилася і їх кількість в сільськогосподарських організаціях, які в складали основну частину споживачів продукції племінних конярських підприємств. На тлі збитковості племінного конярства посилюються процеси скорочення високоцінного племінного ядра, загострюється дефіцит кадрів - не вистачає працівників масових професій: конярів, жокеїв, наїзників, тренерів, ковалів.

Так, за даними І. О. Супрун, за останні 14 років племінне конярство в Україні зазнало суттєвого зменшення чисельності

поголов'я, звуження породної структури та зміни форми власності. На початок 2019 року в Україні, залишилося лише 38 суб'єктів з племінної роботи та налічувалося 2863 голови племінних коней, зокрема 118 голів жеребців-плідників та 1105 конематок. Вихід лошат від 100 кобил постійно погіршувався і становить не більше 60%.

Оскільки основним напрямом розвитку конярства в Україні залишається робочо - користувальний, поліпшення робочих коней стає необхідною умовою подальшого розвитку усієї галузі. Джерелами і резервами підвищення ефективності робочо-користувального конярства є збільшення вироблення коні-днів і обсягів робіт шляхом підвищення робочих якостей кінського поголів'я, посилення матеріальної зацікавленості. Традиційно, найпопулярнішим поліпшувачем в робочо – користувальному конярстві завдяки невибагливості, скороспільності, високій роботоздатності, врівноваженому темпераменту, нарядному екстер'єру залишаються ваговозні породи. У племінних господарствах України зареєстровано 10 порід: 5 - верхового продуктивності: 3 – рисистого і лише 1 ваговозного напрямку – новоолександрівську ваговозну, питома частка якої в структурі племінного поголів'я основних заводських порід коней складала лише 5 %.

Новоолександрівська ваговозна порода створена на базі оригінального типу російської ваговозної породи і завдяки високим племінним і користувальним якостям ці коні наприкінці ХХ сторіччя набули поширення майже в усіх областях України. Але зараз суб'єкти племінної роботи ваговозного напрямку опинилися в скрутному економічному становищі. Недосконала виробнича база, їх недостатня матеріально-технічна забезпеченість, відсутність культурних пасовищ і сталої кормової бази, недостатня державна та інвестиційна підтримка галузі негативно впливають на якість племінних коней та рентабельність ведення кіннозаводства. За даними С. С. Павловського, І. В. Ткачової, протягом останніх 9 років загальна чисельність коней породи зменшилася на 56,4%, жеребців –плідників на 110,0%, племінних кобил на 25,8%, у тому числі в племінних репродукторах - на 194,3%.

На нашу думку, особливої актуальності проблема одержання робочих коней високої якості набуває в умовах в Херсонській області, де в період 1995 - 2019 років було втрачено більше 94% поголів'я. Протягом останніх 12 років в області немає суб'єктів племінної справи в конярстві, в існуючих суб'єктах галузі конярства власних племінних резервів для поліпшення поголів'я робочо – користувального напрямку немає. Отримані внаслідок

безсистемного розведення коні дрібні та мають невелику живу масу – менше 450 кг, нормальне тягове зусилля для цих коней не перевищує 62 кг, що утруднює використання цих коней в умовах бездоріжжя та на різних роботах, тобто знижує економічну доцільність їх утримання.

З метою покращання якості та збільшення чисельності коней в області ми пропонуємо створення племінного репродуктору з розведення коней новоолександрівської вагвозної породи. Крім традиційного робочого та продуктивного використання, завдяки своєму спокійному і урівноваженому характеру вони є успішними для навчання новачків, проведення виступів на арені цирку, кінних прогулянок, кінного туризму і спортивних змагань, включаючи виїздку та драйвінг.

В умовах ринку ефективність галузі залежить від вдосконалення організаційних форм реалізації коней. Важливими резервами в підвищенні ефективності вагвозного конярства є його популяризація – розширення мережі регіональних і загальноукраїнських виставок-виводок коней, проведення змагань та різних шоу, масових кінноспортивних та інших заходів із забезпеченням їх ефективною рекламою. Багаторічний та успішний досвід конярів вагвозного напрямку європейських країн довів доцільність використання таких форм як фестивалі, шоу, виводки, активна діяльність в мережі Інтернет, взаємодія зі ЗМІ.